

або Верховного суду України і незалежно від власного уявлення судді (на підставі його індивідуальних знань) рішення не може суперечити позиції Вишого чи Верховного суду України. По-третє, ці знання мають спеціалізовану спрямованість, тобто вони стосуються не узагальненого уявлення по справі, а базуються та обмежуються наданими доказами (і, відповідно, їх оцінкою), а також характером та висновками дослідження цих доказів.

Шаптала Є.Ю.

Національний університет державної податкової служби України, здобувач

ФУНКЦІЇ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ

Податкові стимули є різновидом правових стимулів, які обумовлені специфікою відносин оподаткування. Як правовий стимул в сфері оподаткування вони цілком узгоджуються з характеристикою їх як багатоаспектного явища, що забезпечує самостійний правовий засіб упорядкування поведінки учасників відносин. Шляхом такого засобу організується вплив правових норм на платника з метою реалізації ним правомірних дій при справлянні податкового обов'язку.

Ефективна реалізації податкових стимулів може бути досягнута лише на комплексних підставах. Це обумовлюється як узгодженням застосування всіх різновидів податкових стимулів, так і розробкою раціонального механізму використання кожного із них. Більш того, хотілося б підкреслити важливість узгодження цього не лише в межах власне податкового права, а і на кордоні як фінансово-правових, так і інших інститутів, підгалузей, галузей. Наприклад, одним із основних каналів формування доходів бюджету відповідно до ст. 9 Бюджетного кодексу України є податкові надходження. Переважну більшість із них складають саме податки. Тому податкове стимулювання логічно обумовлює і корегування бюджетно-правових відносин.

Зміст податкових стимулів обумовлюється тими, функціями, реалізуючи які і можна сподіватися щодо формування раціональної конструкції стимулювання відносин оподаткування. Функціями податкових стимулів забезпечується правовий вплив на податкові відносини, що обумовлює соціальну активність платників, реалізацію соціально значущих цілей при мінімізації або взагалі відмови від засобів державного примусу. До функцій податкового стимулювання можна віднести:

1) гарантуюча функція має не лише податково-правове значення, а і виходить за межі цієї інституції. По-перше, шляхом стимулів в податковому регулюванні гарантується збільшення (або хоча б не зменшення) надходжень до бюджетів. По-друге, податкове стимулювання гарантує законність щодо оцінки прав та обов'язків платників, коли несплата податку на підставі надання податкової пільги не розглядається як ухилення

від оподаткування та не обумовлює негативних наслідків для платника. По-третє, податкове стимулювання, яке гарантує надходження коштів до бюджетів, забезпечує і відповідні бюджетні гарантії щодо фінансування завдань та функцій через інститут публічних видатків;

2) функція реалізації інтересів суспільства забезпечує такий вплив, що обумовлює підстави своєчасної та точної реалізації приписів правових норм в умовах конкуренції або співставлення їх впливу. Податкове стимулювання узгоджує кордон інтересів на межі галузевого впливу. Так, наприклад, різновидом правомірної поведінки є звільнення осіб від справляння податкового обов'язку в режимі податкового імунітету. В цьому сенсі правомірним є невиконання податкового обов'язку дипломатичними посадовими особами, що обумовлюється ефективним виконанням ними своїх обов'язків. Саме в цьому сенсі обирається максимально значуща з позицій інтересів суспільства потреба;

3) інформаційна функція забезпечує перехід певного змісту інформації від одного суб'єкту до іншого. Переважна більшість податкових пільг має застосовуватись лише у відповідній заявній формі. Тобто звільнення надається платникові не безпосередньо при виникненні таких обставин, а лише за умови його ініціативи. Передача інформації щодо бажання отримати те чи інше звільнення обумовлює два типу інформації, яка надходить до владного суб'єкта: з одного боку, щодо наявності підстав про надання преференцій особі, яка має на це право; з іншого боку, щодо необхідності знайти кошти для мінімізації бюджетних розривів, які з'являться на підставі цього;

4) контролююча функція податкового стимулювання обумовлює корегування показників виконання податкового обов'язку при здійсненні контролюючих дій представниками владних суб'єктів. При цьому, контроль зосереджується як на матеріальному, так і на процедурному аспекті податкового стимулювання, підставах, межах та наслідках надання податкових звільнень;

5) виховна функція податкового стимулювання забезпечує обов'язок набуття знань трьох категорій осіб. З одного боку, це зобов'язані особи, які не можуть не лише використовувати, але і вважати, що мають підстави на той чи інший різновид податкових пільг без відповідної правової свідомості. З іншого боку, це посадові особи контролюючих органів, які на підставі обізнаності щодо меж та можливостей реалізації власних повноважень мають враховувати підстави та наслідки застосування податкових стимулів. І нарешті, це коло осіб пов'язаних із відносинами оподаткування (податкові агенти, аудитори, експерти, збирачі і т.д.), які лише при наявності певних знань можуть забезпечити реалізацію податкових звільнень в тих випадках, коли законом або договором це покладено на них.